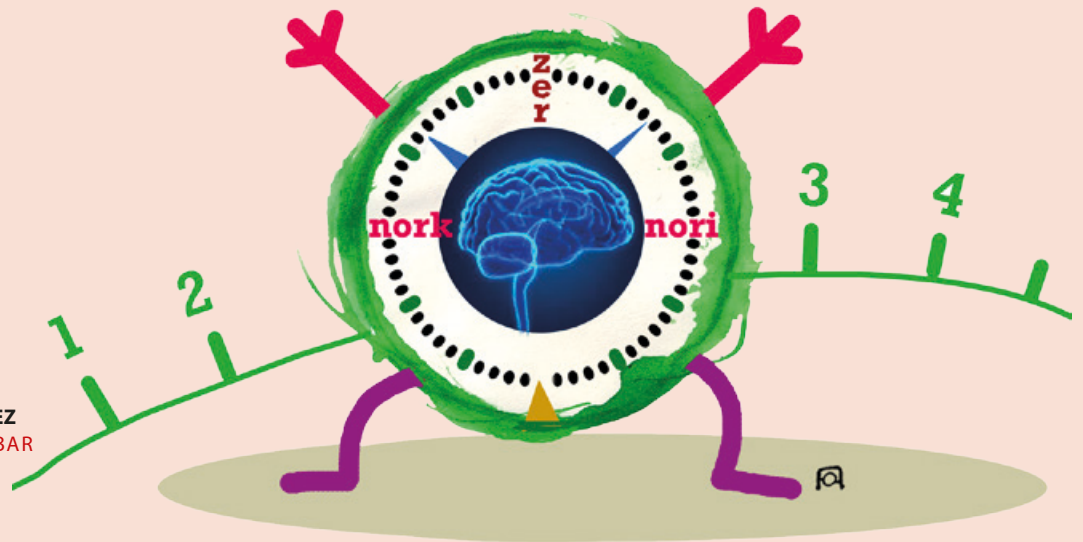

Euskaldunberrien fabore

SONIA GONZÁLEZ
IDAZLEA ETA ABAR

ANTTON OLARIAGA

Mundua multzo eta kategorietan bereiztea baino ekintza humanoagorik ez dago. Eta, hala ere, maiz ez dugu gustuko geure burua halako batean sarturik ikustea. Normala. Kategoria horiei egozten dizkiegun balioetan datza askotan afer. Honi gehitzen badiogu gutxitutako hizkuntza bateko hiztunak garelara eta gatazka linguistiko-identitario-nazional bortitz honetan kateaturik gauzkatela, hamaika tentsio linguistikoren koktela prestatu da.

Baina zergatik ez duzue maite zuotako batzuek euskaldunberriak izatea? Ea noiz lortuko duten heltzea, euskaldunberriak izatetik, euskaldunak izatera, galdetzen dute zenbaitek. Eta susmoa daukat honetan zerikusia daukala, besteak beste, gaur egun euskalduntasuna ulertzeko daukagun moduak, seguruenik berreuskalduntze prozesu politikoarekin lotuta dagoena: euskalduntasuna norbaitek eman behar digun zerbait da, egiaztagiri modukoa, noizbait erdietsiko duguna.

Zorionez, ez du horrela funtzionatzen, lagunok, bizi osoa dirauen bidaia da hizkuntzaren jabeakuntza.

Bidaia eder, pozgarri eta txundigarria da. Euskaldun guztiona. Ezin adosago egon Karmele Jaiorekin: denok gara euskaldunberriak, hizkuntza bat egunero

hasten delako. Hizkuntza gara, hizkuntza egiten ari gara eta erronka erraldoiak daukagu aurretik.

Edozelan, lehen hizkuntzaren jabeakuntza eta bigarren hizkuntzaren jabeakuntza prozesu psikologiko ezberdinak dira. Hain ezberdinak, ezen fisiologikoki ere gure garunak diferente jokatzeko baitu. Eta batek esfortzu handiagoa eskatzen badigu ere, zorientasun handiagoak ere eman ahal dizkigu.

Bigarren hizkuntza bat ikastean, ahalegin erraldoia egin behar da parametro guztiak menperatzeko: fonetikoak, morfosintaktikoak, lexikoak... hizkuntza hausnartu egiten dugu. Eta horrek, askotan, ezagupen kontziente sakonagoa eman diezaguke jaiotzetik jaso duenak izan dezakeena baino.

Bidaia itzela da geure buruaren prozesuetan erreparatzen badugu: zer, noiz, nola egiten dugun egiten duguna, zergatik eta norekin egiten dugun... Gogoratzen al duzue ama hizkuntzaz ari zineten hartan eta euskarazko berba batek erdarazkoa modu naturalean ordezkatu zuen lehenbiziko aldia?

Ondo pentsatzen badugu, euskaldunberriok askatasun handiagoa daukagu euskara plastilina moduan erabiltzeko. Ez gaude ezin euskalkitara edo herriko

modutara loturik. Bidean gustuko dugun hori hartu eta gure ondarrera gehitzen dugu. Gure gustuko idiolekto propioa sortzen joaten gara.

Baina, Sonia, ez ezazu tranparik egin. Aitortu zuk ere urteak eman dituzula sentipen arraroekin... Bai, eta agian horrexegatik idatzi dut hau. Ibilbide liluragarria da hizkuntzak gudan egiten duena. Erreparatu horretan. Sexuan bezala, konplexuak erantztea modu bakarra da benetan gozatu ahal izateko. Eta beste kontu bat ere aitortuko dizuet: familia politikoaren baserrian oraindik sentitzen naiz inoiz edo behin *Kutsidazu bidea*, *Ixabel* liburuan banengo bezala. Eta ez da ezer gertatzen.

Euskaldunberritasuna nire altxorra da. Guztiz preziatua. Bideak eman eta ematen didan guztiagatik maitatua; ez, ordea, dakarren esfortzuagatik. Inork ez du horregatik apartekorik merezi. Ez da lana konbentzimenduz eta gustura egiten dena. Eta denok dakigunez, ezer baldin bada benetan zaila, hori euskalduna izatea da, euskaraz bizitzea, gure hizkuntza eremu guztietan naturaltasunez erabili ahal izatea. Egia ukazina da: funtsean, berri ala zahar, denok gara euskaldunak eta denok gaude lubakiaren alde berberetan. ●